

TOIMINTAYMPÄRISTÖN KEHITYS

Suomen talous kääntyi alkuvuoden aikana loivaan kasvuun. Viennin kasvu jatkui kuitenkin edelleen heikkona ja talouskasvun veturina toimi kotimainen kysyntä. Kotitalouksien kulutus on velkavetoista, jota tukee keveänä jatkunut rahapolitiikka.

Työmarkkinoilla käänne parempaan nähtiin, kun työllisyys kohentui ja työttömyys vähentyi vuoden 2015 loppupuolelta alkaen. Myös yksityisen sektorin investoinnit alkoivat kasvaa vuoden 2015 lopussa ja ennakkotiedot viittaavat investointien vilkastumisen jatkuvan.

Tilastokeskuksen mukaan vähittäiskaupan arvo kasvoi tammi-kesäkuussa 0,6 prosenttia ja määrä 1,7 prosenttia vuodentakaisen vastaavan ajanjakson arvoihin. Aikaisempaa hieman ripeämmin kehittyneen ostovoiman lisäksi vähittäiskaupan kasvua piristää alkuvuonna vapautuneet aukioloajat. Lähitulevaisuuden uhkina nähdään hallituksen lupaaman ansiotuloverotuksen kevennyksen rahoittaminen välillisiä veroja kiristämällä sekä työllisyyden heikko kehitys.

EEPEEN MYYNNIN KEHITYS

Eepeen kokonaismyynti (sis. alv) oli katsauskaudella 259,3 milj. euroa (= M€), mikä on edellisvuotta 2 M€ pienempi (kehitysindeksi 99,2).

Marketkaupan verollinen myynti oli 159,4 M€, missä lisäystä oli 5,6 M€ eli 3,7 % edellisestä vuodesta. Myynnin kehityksen taustalla vaikuttaa aukioloaikojen vapauttaminen. Lisääntyneet aukiolot on otettu hyvin vastaan ja ne ovatkin lisänneet myyntiä osaltaan. Päivittäistavarakauppa ry:n mukaan päivittäistavarakauppa kasvoi tammi-toukokuussa valtakunnan tasolla 1,1 %. Eepeen päivittäistavarakaupan kasvu oli euroissa 2,9 % ja kiloissa/litroissa vieläkin enemmän. Markkinaosuuden arvioidaan hieman vahvistuneen.

Liikennemyymäläkaupan myynti oli 36,0 M€, mikä oli 3,9 M€ edellisvuotta pienempi. Myynnin lasku johtuu polttoaineen alhaisemmasta markkinahinnasta sekä markettien vapaammista aukioloajoista, mikä on laskenut ABC:n sisämyynnin osuutta. Eepeen bensiinin volyymimääräinen myynti (17,1 milj. litraa) kasvoi

edellisvuodesta 2,1 % ja dieselin litramyynti (13,2 milj. litraa) kasvoi 7,8 %.

Matkailu- ja ravitsemiskaupan myynti oli katsauskaudella 10,9 M€, mikä oli 0,4 M€ edellisvuotta suurempi. Seinäjoen tapahtumarikas vuosi on näkynyt positiivisena myynnin kehittymisenä jo alkuvuoden aikana niin majoituksessa kuin ravintoloissa.

Maatalous-rautakaupan myynti oli 47,3 M€, mikä oli 3,7 M€ edellistä vuotta pienempi. Myynnin lasku johtuu toimialan toimintaympäristön kireästä taloustilanteesta sekä polttoaineiden ja tuotantopanosten alentuneesta hintakehityksestä. Edellistä vuotta paremmat sääolot ovat näkyneet positiivisesti etenkin kevään puutarhakaupassa. Markkina-asemamme uskomme säilyneen vahvalla tasolla.

Autokaupan myynti oli 4,9 M€, mikä oli 0,5 M€ edellisvuotta pienempi. Uusien autojen kauppa on ollut heikommalla tasolla kuin viime vuoden vastaava ajanjakso, mutta sen sijaan vaihtoautokauppa on käynyt viime vuotta hieman paremmin. Uusia henkilöautoja rekisteröitiin Suomessa tammi-kesäkuun aikana 65.463 kpl, mikä on 14,7 % enemmän kuin viime vuonna vastaavana aikana. Ess Katsastus on kasvattanut jälkimarkkinoinnin myyntiä verrattuna viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon. Ess Katsastuksen toiminta alkoi maaliskuun loppupuolella.

TULOKSEN JA LIIKEVAIHDON KEHITYS

Eepeen liikevaihto oli katsauskaudella 212,5 M€, mikä oli edellisvuotta 1,6 M€ eli 0,8 % pienempi. Liiketoiminnan kiinteät kulut (ilman tavaraostoja, korkoja, veroja ja poistoja) olivat 17,3 prosenttia liikevaihdosta (edellisvuonna 16,9 %). Katsauskauden 4,1 milj. euron liiketulos oli 0,5 M€ edellisvuotta pienempi.

Nettorahoituskulut olivat 0,2 M€ eli 0,1 % liikevaihdosta laskettuna (edellisvuonna 0,1 %).

Eepee-konsernin tammi - kesäkuun toiminnan tulos (tulos ennen veroja ja satunnaisia eriä) oli 3,9 M€ eli 1,8 % liikevaihdosta, ollen edellisvuotta 0,5 M€ pienempi. Nettotulos katsauskaudelle kohdistettujen 0,78 M€ verojen jälkeen oli 3,1 M€.

Sijoitetun pääoman tuotto prosentti oli 6,2 (edv 6,9), joka on laskettu edellisten 12 kuukauden toteutuneiden lukujen perusteella keskimääräiselle sijoitetulle pääomalle. Konsernin omavaraisuusaste oli kesäkuun taseen mukaan 60,2 % (edv. 55,9).

Toimialojen operatiiviset tulokset on laskettu Eepee-konsernin operatiivisen laskennan periaatteiden mukaisesti.

Eepee-Kiinteistöt Oy laskuttaa liiketoiminnan käytössä olevien kalustojen ja kiinteistöjen pääomavuokrat suunnitelmapoistoihin ja laskennalliseen sisäiseen korkoon perustuen. Hoitovuokrat laskutetaan Eepee-Kiinteistöt Oy:n toteutuneiden kiinteistökulujen mukaisesti.

Toimialoille on velottu lakisääteiset henkilösivukulut 24 prosentin standardikustannuksella. Oheisessa taulukossa on esitetty katsauskauden liikevaihdon ja operatiivisen tuloksen kehitys toimialoittain 30.6.2015 tilanteeseen verrattuna.

Eepee-konsernin toimialojen liikevaihdon ja liiketuloksen kehitys 1 – 6 / 2016

	Liikevaihto M€	Osuus % Eepeen liikevaihdosta	Muutos edv %	Liiketulos M€	Muutos edv. M€
Marketkauppa	131,0	61,8	3,7	4,2	0,5
Liikennemyymäläkauppa	28,8	13,6	-9,7	-0,3	-0,4
Matkailu- ja ravitsemiskauppa	9,3	4,4	4,0	0,2	0,3
Maatalous- ja rautakauppa	38,8	18,3	-7,6	-0,5	-0,8
Autokauppa	4,0	1,9	-0,4	-0,1	-0,1

EEPEEN ASIAKASOMISTAJAT

Eepeen bonusmyynti asiakasomistajille oli katsauskaudella 166,6 M€, mikä oli edellisvuotta 0,7 M€ suurempi (kehitysindeksi 100,4). Eepeen asiakasomistajille maksettu Bonus ja maksutapaetu olivat yhteensä 7,3 M€ (kehitysindeksi 103). Bonusmyynnin osuus oli 64 % kokonaismyynnistä.

Jäsenmäärä oli kesäkuun lopussa 80 580. Lisäys vuoden 2015 vastaavasta ajankohdasta oli 4105 asiakasomistajaa. Asiakasomistajatalouksien määrä oli 71,9 % Eepeen toimialueen kaikista talouksista.

Osuusmaksujen kertymä oli katsauskauden lopussa 7,9 M€, missä oli lisäystä edellisvuodesta 0,4 M€. Eepee maksoi vuoden 2015 tuloksestaan kesäkuussa asiakasomistajilleen osuuspääomalle korkoa 20 % eli 1,5 miljoonaa euroa.

HENKILÖSTÖ

Eepee -konsernissa oli katsauskauden päättyessä työsuhteessa 1566 henkilöä, missä on lisäystä 56 henkilöä verrattuna edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan.

Kokonaismäärästä 60 % eli 943 henkilöä oli vakinaisessa työsuhteessa. Vakinaisista työsuhteista kokoaikaisia oli 35 %. Eepee työllisti noin 600 kesätyöntekijää ja 220 kesäharjoittelijaa kuluvana kesä kautena, lähinnä opiskelijoita ja koululaisia.

Henkilöstömäärä toimialoittain oli seuraava (suluissa muutos edellisvuodesta):

Marketkauppa	834 (+26)
Maatalous- ja rautakauppa	145 (+10)
Liikennemyymälä- ja polttonestekauppa	282 (-5)
Matkailu- ja ravitsemiskauppa	256 (+17)
Auto- ja autotarvikekauppa	22 (+1)
ja muu henkilöstö	27 (+7)

Muun henkilöstön kasvu (+7) johtuu asiakasomistajapalveluiden siirtymisestä pois marketkaupan organisaatiosta loppuvuonna 2015.

INVESTOINNIT

Konsernin toteutuneet käyttöomaisuusinvestoinnit katsauskaudella olivat 3,42 M€, kun ne edellisenä vuonna olivat 2,9 M€. Suurimmat investointikohteet ajanjaksolla olivat S-market Kivistön laajennus, uuden ABC Pesukadun käynnistynyt rakentaminen Hyllykalliolle, maatalouden IT-järjestelmä sekä sijoitus S-ryhmän yhteisten yritysten osakkeisiin ja osuuksiin.

KONSERNIRAKENNE

Eepee-konsernin tuloslaskelmaan ja taseeseen on tilinpäätöksessä yhdistelty emo-osuuskunta Etelä-Pohjanmaan Osuuskaupan lisäksi tytäryhtiö Eepee-Kiinteistöt Oy, josta Eepeen omistusosuus on 100 prosenttia. Konserniyhtiön tilikausi on kalenterivuosi samoin kuin emo-osuuskunnallakin.

ARVIO LOPPUVUODEN KEHITYKSESTÄ

Ennusteiden mukaan Suomen talous jatkaa maltillista kasvuaan loppuvuoden ajan. Kotimainen kysyntä jatkaa talouskasvun veturina. Viennin verkkaisen kasvun arvioidaan jatkuvan 2016–2018 välisen ajan. Investoinneissa odotetaan vuonna 2016 tapahtuvan reipasta kasvua sekä rakentamisen että tuotannollisten investointien siivittämänä.

Kaupan liitto ennustaa vähittäiskaupan kasvuksi vuonna 2016 noin prosentin. Ennustettu kasvu on pitkälti työllisyyden varassa. Lisäksi uhkaa ennusteen toteutumiselle tuo hallituksen veropolitiikka. Jos hallituksen lupaama ansiotuloverotuksen kevennys rahoitetaan välillisiä veroja kiristämällä, leikkaa se osaltaan ostovoimaa.

Eepee tavoittelee vuodelle 2016 haastavassa toimintaympäristössä hienoista myynnin kasvua. Myös tulosparannusta pyritään saavuttamaan suunnitelmallisia kustannussäästötoimia jatkamalla. Eepeen taloudellinen asema sekä rahoitus ovat hyvällä pohjalla.

Pitkäaikaisia lainoja on maksettu pois 10,0 M€ edellisen vuoden vastaavan ajankohdan jälkeen.

Eepeen hallitus teki alkuvuoden aikana päätöksen siirtää maatalous-
vilja-, rauta- ja puutarhakaupan liiketoiminnan omaksi yhtiökseen,
jonka nimeksi tulee Eepee Agri Oy. Uusi tytäryhtiö aloittaa
toimintansa 1.11.2016. Toimintamallin muutoksen myötä Eepee
pystyy paremmin vastaamaan alan kilpailuun. Myös kustannusten ja
niiden kohdistamisen läpinäkyvyys lisääntyy ja taloudellisen
tehokkuuden seuranta paranee.

Eepee jatkaa toimintaympäristön kehittymisen seuraamista ja
toimintansa sekä toimipaikkaverkostonsa kehittämistä hallituksen
hyväksymän ja hallintoneuvoston vahvistaman strategian mukaisesti.

Seinäjoella, 5. päivänä elokuuta 2016

ETELÄ-POHJANMAAN OSUUSKAUPPA

Hallitus